

Monumentnummer*: 516896

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 september 2000
Kadaster deel/nr 82868/49

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Arnhem		Arnhem		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Verhuellstraat	19			6821 DJ	Arnhem		
Verhuellstraat	21			6821 DJ	Arnhem		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Arnhem	N				2680		
Arnhem	N	7639	A1				
Arnhem	N	7639	A2				

Omschrijving**

Inleiding

Tweebeukig WOONHUIS, bestaande uit een BENEDEN- en een BOVENWONING. Het woonhuis is ca. 1900-1905 gebouwd in neorenaissance-stijl en wordt gekenmerkt door een lijstgevel met zijrisaliet, speklagen en geboorte- en sluitstenen in wit pleisterwerk, ontlastingsbogen met siermetselwerk in de boogvelden en een rondboogportiek waarin twee gekoppelde voordeuren.

Het woonhuis bevindt zich in het zuidelijke deel van het Sonsbeekkwartier nabij het Graaf Ottoplein. Deze buurt heeft een op het Graaf Ottoplein georiënteerde vorkvormige hoofdstructuur met korte verbindingstraten, en is in korte tijd ingevuld met speculatiebouw van twee bouwlagen. Het stedenbouwkundig plan van het Graaf Ottoplein en omgeving is uitgevoerd naar ontwerp van ir J.W.C. TELLEGEN (1859-1921) die van 1887 tot 1901 werkzaam was bij Gemeentewerken Arnhem, eerst als hoofdopzichter en vanaf 1890 als directeur. In die functie was hij (mede) verantwoordelijk voor de sanering van de wijk Klarendal, de aankoop van het landgoed Sonsbeek en de uitbreidingsplannen Transvaalbuurt en Lombok. Van 1901 tot 1921 was Tellegen in dienst van de gemeente Amsterdam, eerst als directeur van de dienst Bouw- en Woningtoezicht en vanaf 1915 als burgemeester.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Onderhavig object is gesitueerd in de aaneengesloten westelijke gevelwand van de Verhuellstraat, de in noordelijke richting oplopende verbindingsstraat tussen de Jacob Cremerstraat en de St. Peterlaan. Het woonhuis staat in de rooilijn direct aan het trottoir.

Omschrijving

Deels onderkelderd woonhuis van twee bouwlagen en zolder op rechthoekig grondplan met een tweelaags plat gedekte uitbouw aan de achterzijde. De bakstenen gevels zijn in kruisverband gemetseld. Het zadeldak met de nok loodrecht op de voorgevel heeft een scheidend aan de voorzijde en is gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. In het voorschild is een niet oorspronkelijke houten dakkapel met stolpraam geplaatst.

De VOORGEVEL wordt horizontaal geleed door een plint en speklagen van wit pleisterwerk, een uitgemetseld fries met bloktandlijst en ruitmotief van rode verblendsteen, een afsluitende kroonlijst. De rechter zijrisaliet heeft in de eerste bouwlaag een rondboogvormig afgesloten portiek met gepleisterde kraagsteentjes, blokken en sluitsteen. Het portiek bezit een hardstenen vloertje en twee gekoppelde ingangen: bewerkte paneeldeuren met kijkramen en smeedijzeren roosters (roosters bij nummer 19 verwijderd), geprofileerde kalven en enkelruits bovenlichten. De ingangen worden van elkaar gescheiden door een stijl die is uitgevoerd als een pilaster met spiegels en eenvoudig lijstkapiteel. Boven het portiek bevindt zich een verdiept rechthoekig veld, en in de tweede bouwlaag een rechthoekig venster met schuifraam en glas-in-lood bovenlicht. Het venster wordt afgesloten door een blinde rondboog met gepleisterde stenen. Het boogveld is gevuld met siermetselwerk van rode (verblend-)steen. Links van de risaliet bevinden zich twee vensterassen met in de plint twee rechthoekige kelderlichten onder blinde segmentbogen; in de eerste bouwlaag twee rechthoekige vensters met T-schuiframen en bovenlichten; in de tweede bouwlaag twee rechthoekige vensters met schuiframen en glas-in-lood bovenlichten. De vensters in de eerste en tweede bouwlaag worden afgesloten door blinde rondbogen met gepleisterde stenen. De boogvelden zijn gevuld met siermetselwerk van rode (verblend-)steen. Uiterst links is in het woonhuis een smalle achterom opgenomen, die aan de straatzijde afsluit met een smeedijzeren draaihek onder een getoogde strek met gepleisterde sluitsteen.

Waardering

Tweebeukig WOONHUIS uit ca. 1900-1905, bestaande uit een BENEDEN- en een BOVENWONING.

- Van architectuur- en cultuurhistorische waarde als goed en karakteristiek voorbeeld van speculatiebouw uit het begin van de twintigste eeuw, met een gave hoofdvorm, ruimtelijke structuur en detaillering. Het object valt op door een gevarieerde detaillering en ornamentiek in sobere neorenaissance-stijl, en bezit veel authentieke interieurelementen. Als zodanig is het object van belang als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling in de woningbouw.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de in korte tijd met speculatiebouw van twee bouwlagen ingevulde wijk Sonsbeekkwartier-Zuid, waarvan het stedenbouwkundig plan naar ontwerp van Ir J.W.C. TELLEGEN wordt gekenmerkt door een op het centrale Graaf Ottoplein georiënteerde vorkvormige hoofdstructuur met korte verbindingsstraten. Het object heeft ensemblewaarde in relatie met de belendende panden Verhuellstraat 7-17 en 23-27.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument